

AUTISMESPECTRUMSTOORNIS

Autismespectrumstoornis is een ontwikkelingsstoornis, waarbij de prikkel- en informatieverwerking in de hersenen is verstoord. In het handboek voor psychiatrie DSM-5 zijn de diagnoses PDD-NOS, Asperger en Klassiek Autisme samengevoegd onder de noemer Autismespectrumstoornis (ASS). Daarbij kan worden aangegeven of het gaat om een milde of ernstige mate van autismespectrumstoornis (Nederlandse Vereniging voor Autisme). De DSM-5 onderscheidt twee criteria waarop autismespectrumstoornis geassocieerd wordt:

- 1 Beperkingen in de sociale communicatie en interactie.
- 2 Repetitief gedrag en specifieke interesses.

Kenmerken

Elke student, dus ook elke student met autismespectrumstoornis, is verschillend. Voorkeuren in leerstijl, intelligentie, opvoeding, leeftijd, karakter et cetera zijn van invloed op het al dan niet tot uiting komen van de onderstaande kenmerken.

Positieve kenmerken

Taal en communicatie:

- Uitstekend taalvermogen met een grote woordenschat (soms wat formeelgebruikt).

Informatieverwerking:

- Van één of enkele gebieden waarover de student veel kennis heeft.
- Goed in het onthouden van details.
- Goed in associatief denken.

Belemmerende kenmerken

Taal en communicatie:

- Moeite met figuurlijk taalgebruik.
- Volgt met name het informatieve deel uitde communicatie.
- Moeite met non-verbale communicatie.
- Moeite met het maken van contact, daardoor afzijdig houden of juist te veel contact zoeken.

Informatieverwerking:

- Moeite met onderscheiden van hoofd- en bijzaken, verbanden leggen en het abstractievermogen.

Concentratie en stress:

- Moeite met veel prikkels tegelijkertijd.
- Moeite met onbekende omgeving.
- Moeite om te beginnen.
- Energieproblemen. denken

Tips

Het gaat niet zozeer om kenmerken, als wel over de mate waarin de student belemmeringen ondervindt tijdens de studie. Hieronder worden per onderwijsactiviteit enkele tips genoemd die studenten met autismespectrumstoornis kunnen helpen. Studenten met ondersteuningsvragen* kunnen vergelijkbare belemmeringen ervaren en ook gebaat zijn bij de tips. Ga in gesprek met de student om te weten wat het beste helpt of werkt.

Contacturen

(hoorcolleges, werkgroepen, enzovoort)

- Wees sturend en directief in het aanbieden van lesstof, opdrachten of instructies.
- Zorg voor een overzichtelijke lay-out van lesmateriaal en voorzie het van een helderestructuur, duidelijk taalgebruik, eenduidige instructie.
- Zorg voor schriftelijke opdrachtformulering inclusief de stappen die moeten worden gezet.
- Bied informatie op verschillende manieren aan (bijvoorbeeld mondeling, video, tekst).
- Gebruik diverse werkvormen (bijvoorbeeld luisteren, vraagblok, zelfstandig, discussie).
- Lever lesmateriaal van tevoren aan.
- Bied de mogelijkheid tot geluidsopname en/of zet je college online.

Toetsing en examinering

- Geef op tijd schriftelijke informatie over de toets (vorm, inhoud, beoordeling, welke docent, welk lokaal).
- Varieer in toetsvormen (bijvoorbeeld schriftelijk, mondeling, portfolio).
- Varieer in vraagstelling (meerkeuze-, open-, kennisvragen).
- Spreid toetsmomenten en deadlines.
- Zorg voor een prikkelarme en rustige omgeving.
- Bied de mogelijkheid tot het afleggen van het tentamen op alternatieve wijze.
- Geef extra tijd om de informatie goed te verwerken.
- Bied de mogelijkheid tot het nemen van een rustmoment.

Zelfstandige studietaken

- Geef informatie via e-mail of **digitale leeromgeving**.
- Bied hulp bij planning.
- Bied hulp bij het ontwikkelen van een goede studiemethode.
- Zorg voor schriftelijke opdrachtformulering inclusief de stappen die moeten worden gezet.
- Geef duidelijke informatie over de verschillende informatiekanalen die worden gebruikt.
- Splits taken op.
- Werk in tweetallen of met studiemaatje.
- Monitor de voortgang.

Stage- en afstudeeropdrachten/scripties

- Kondig een stage tijdig aan.
- Geef stappen om een stageplek te vinden.
- Informeer de werkplek eventueel vooraf.
- Voorzie indien nodig in een aangepaste stageplaats.
- Zorg voor een vast aanspreekpunt.
- Formuleer opdrachten helder en eenduidig.
- Splits taken en opdrachten op.
- Bied hulp bij prioriteren en plannen.
- Bied extra feedbackmomenten.
- Stel deelproducten met deadlines vast.
- Maak de beoordelingscriteria vooraf kenbaar.
- Monitor de voortgang.

Nota bene: dit overzicht is niet volledig.

Meer informatie

- Expertisecentrum inclusief onderwijs
- Geprikkeld om te weten, studeren met autisme (2014) – Arteveldehogeschool
- Nederlandse Vereniging voor Autisme
- Succesvol Studeren met Autisme - Hanzehogeschool

Over ECIO

Expertisecentrum inclusief onderwijs ondersteunt hogescholen en universiteiten bij het toegankelijk maken van onderwijs voor studenten met een ondersteuningsvraag¹. Voor meer informatie over medezeggenschap op je onderwijsinstelling kun je terecht bij je decaan op je havo, vwo of mbo, bij je studentendecaan van je hogeschool of universiteit. Op de website van ECIO vind je ook informatie over inclusief studeren. Heb je ideeën over toegankelijker onderwijs? Laat het ons weten!

© ECIO, 2021 | www.ecio.nl | algemeen@ecio.nl

Deze uitgave is financieel mogelijk gemaakt door het ministerie van OCW.

Aan deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend. ECIO is onderdeel van CINOP.

Onder studenten met een ondersteuningsvraag verstaan we studenten die belemmeringen ondervinden vanwege een functiebeperking, chronische ziekte, psychische klachten, zwangerschap, jong ouderschap, gendertransitie of bijzondere familieomstandigheden zoals mantelzorg.